

KOLČAVA

EVA FRANCOVÁ

motto

Kolčava

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Eva Francová

Kolčava – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

KOLČAVA

EVA FRANCOVÁ

KOLČAVA

PRAHA 2022

KOLČAVA A ZTRACENÝ CHLAPEC

Kolčava se probudila nad ránem a představa všech věcí, které kdy chtěla udělat a neudělala, na ni dopadla s drtivou silou ztraceného času. Chvilí ještě ležela se zavřenýma očima, ale pak ji vědomí povinností donutilo vstát z pelechu, pustit slepice ven a Mičiče dovnitř. Doufala, že dnes bude mít klid na rozjímání, které pro ni čím dál častěji představovalo nejpříjemnější denní náplň. Mičič se ledabyle dotkl svým čumáčkem jejího mokrého čenichu a odešel zkontrolovat misky. Slepice byly po uplynulé noci viditelně nervózní a její pach jim dnes naháněl hrůzu.

Pomohlo až pevné přitisknutí velící slepice na hrudník a útěšné šeptání do hebkého peří na krku. Teprve až pak se upokojené hejno vydalo hlouběji do zahrady vybírat z trávníku neopatrné žížaly, brouky a housenky.

Kolčava se pustila do úklidu domku, přerovnávala staré vysloužilé oblečení a vytírala skříně a šuplíky. Narostlo jí břicho a také v ramenou jí byly její oblíbené kabátky těsné. Nemohla si náhle vzpomenout, co je na stáří vlastně krásného. Možná to, že jejího břicha a ramen si už stejně nikdo nevyšmá. Zůstala dřepět mezi hromadami oblečení a zírala do prázdna.

Chloupky v uších zachytily nějaký zvuk, zastříhala fousky na čenichu. Někdo otevírá branku. Okamžik měla chuť zalézt pod hromadu šálů, košil a kalhot a předstírat, že není doma. Stejně si mě najdou, dneska nebo zítra, tak proč se schovávat. Mičič se mihl mezi dveřmi jako černá chlupatá šmouha a byl pryč. Kolčava si povzdychla a šla návštěvníkovi v ústrety.

Byla to drobná, nahrbená, do chladu nepřiměřeně nalehko oblečená žena středního věku, působila zakřiknutě a vyděšeně. Vlasy neurčité barvy měla ledabyle sepnuté v týle. Bylo vidět, že vzhled je to poslední, co ji v tuto chvíli zajímá. Když spatřila Kolčavu, jak k ní kráčí po zarostlé zahradní pěšině, zorničky světlých očí se jí rozšířily úděsem a na okamžik to vypadalo, že se otočí a uteče. Ale opanovala se a udělala krok kupředu. Zjevně už o Kolčavě slyšela a podle napjatého výrazu se dalo poznat, že přichází za nějakým účelem, který je pro ni důležitější než mrazení z Kolčavina neobvyklého vzhledu.

Kolčava kývla na pozdrav a vycenila zuby ve snaze o úsměv. Ženin výraz zůstal napjatý, odkašlala si a řekla: „Přišla jsem za paní Kolčavou, potřebuju pomoc.“

Kolčava znovu kývla a netrpělivě pronesla: „Jistě, co jinýho, že. Pojdte za mnou.“ Otočila se na patě a rychle kráčela k domku schovanému pod vzrostlými stromy. Žena se váhavě vydala za ní.

Domek, ve kterém Kolčava žila, stál v zadní části hustě zarostlé neudržované zahrady. Kolem dokola byl obrostlý popínavými rostlinami, hustými keři a vzrostlými stromy, které skláněly své větve až k nízké střeše. V domku tak bylo neustále šero a v létě příjemný chládek. Kolčavin obydlí mělo jen tři místnosti – kuchyni, ložnici a koupelnu. Největší z nich byla rozlehlá kuchyně s velkým stolem, polstrovanou lavicí a několika pestrobarevnými židlemi. Jídlo pro sebe a Mičiče Kolčava připravovala na starém bílém kachlovém sporáku stojícím u jedné ze stěn. Kuchyně byla velmi útulná a přívětivá, navzdory mnoha podivným až obskurním předmětům, které porůznu visely ze stropu a trámů nebo zdobily stěny. Z kuchyně vedly dveře do malé ložnice vymalované tmavozelenou barvou. Střed ložnice majestátně zaujímal Kolčavin pelech, rozložitá, pohodlná postel s mnoha polštáři a barevnými vlněnými dekami. O postel se občas dělila s Mičičem, pokud měli oba náladu na toho druhého. Do ložnice ani do koupelny však Kolčava žádné návštěvy nepouštěla.

Zavedla návštěvu do kuchyně, do které se vcházelo rovnou z prostorné verandy stíněné révou, v této roční době už bezlistou. „Posaďte se,“ ukázala směrem k velkému stolu s lavicí a židlemi. Nalila ze džbánu dvě sklenice vody, postavila je na stůl, sedla si naproti návštěvníci a teprve teď si ji pořádně prohlédla. Ženě nebylo více než čtyřicet, vypadala ale unaveně a zoufale, a to jí přidalo pár let. Byla nepořádně oblečená a neučesaná. Kolčava

začenicchala. Pár dní se ani nemyla, pff. Světle šedé oči byly vystrašené, nevyspalé, ale dívaly se zpříma. To Kolčava uměla ocenit.

Stejně důkladně si návštěvnice prohlížela Kolčavu. Viděla štíhlý krk nesoucí protáhlou hlavu, bystré černé oči jako korálky, kulatá hebká ouška, vlhký čenich, dlouhé bílé fousky a tlamičku plnou bělostných ostrých zubů. Hnědá lesklá srst na krku směrem dolů řídla a nakonec někde nad klíčními kostmi ustoupila tmavé, opálené a vrásčité pokožce. Od tohoto místa níže bylo Kolčavino tělo dočista lidské. A v mládí dokonce spanilé, dalo by se říci. Ano, bylo to tak, Kolčava byla hybridní bytost, chiméra, napůl člověk a napůl zvíře. V její mysli ale převažovalo lidské vědomí a to zvířecí povolávala, pouze když bylo užitečné, především ve chvílích nouze, krize nebo naopak v řídkých okamžicích velké extatické radosti. Oči hleděly zkoumavě a ostražitě, ale nikoliv nepřátelsky.

„Co potřebujete?“ zeptala se Kolčava. Snažila se působit tvrdě a odmítavě, lidské trápení ji obtěžovalo a zdržovalo, nechtěla se jím zabývat, chtěla mít od všeho toho pinožení pokoj a klid. Libovala si v osamění a lidské slzy, prosby a nestálost se jí protivily. Ale když nahlédla do duše prosebníka, téměř vždycky nakonec podlehla. Lidé se jí báli, pochopitelně, a z toho pramenila jejich nenávisť k ní. S jedinou výjimkou – když ji potřebovali.

„Jsem Matka Stehlíková,“ pronesla konečně žena a tiše pokračovala, „ztratila jsem syna, chlapce, Malého Stehlíka.“

„Chlapec zmizel? Jak je starý?“

„Jsou mu teprve čtyři roky.“ Žena se rozplakala.

„To je přece záležitost policie, já nehledám ztracené osoby,“ rozčílila se Kolčava a vstala.

„Ne, ne!“ Matka Stehlíková se prudce zvedla ze židle a dlaň položila na srdce. Oči měla vyděšené. „On nezmižel... tak docela. Chápejte,“ dodala překotně, aby zabránila Kolčavě odejít, než ji vyslechne. „Jeho tělo, jeho *korpus*, je stále zde, tedy doma, v jeho postýlce. Jeho duch je ale pryč.“

Kolčava se zase posadila a byla teď rozhodnuta nechat Matku Stehlíkovou domluvit. Pak se uvidí.

„Před dvěma týdny,“ pokračovala rozechvěle Matka Stehlíková, „jsem zabloudila ve Městě, když jsem s Malým Stehlíkem hledala taneční sál na adrese, která mi přišla poštou s nabídkou tanečního kurzu pro nejmenší několik dní předtím. Víte, paní Kolčavo, Malý Stehlík byl, tedy je, milé, tiché dítě. Nikdy neměl moc kamarádů a já si myslela, že mu chybí, že by nějakého kamaráda potřeboval. A bavila ho muzika, pořád si něco pobrukoval, bylo vidět, že má smysl pro rytmus. Tak proč ne tancování, to má přece k muzice blízko; taneční kurz mi připadal jako dobrý nápad. On nijak neprotestoval, ale nadšený taky nebyl. Byl to hodný, poslušný kluk.“ Matka Stehlíková už zase plakala a Kolčava netrpělivě zastříhala fousky.

„Co se vám tedy v tom Městě stalo, když jste zabloudili?“

„Adresa napsaná na tom letáku nás zavedla do čtvrti, kde jsem ještě nikdy nebyla,“ vrátila se k událostem toho dne Matka Stehlíková. „Vlastně jsem ani netušila, že tohle místo ve Městě je. Celé to tam působilo neutěšeně, zaprášeně a opuštěně, a čím jsme šli dál, tím byly domy zchátralejší a uličky tmavší. Teď k podzimu je dřív tma a tou dobou už jsme sotva viděli na cestu. Když jsme konečně dorazili na místo, kde se měla nacházet ta taneční

škola, byli jsme oba už unavení a promrzlí. Nemohla jsem uvěřit, že tahle polorozbořená, zjevně opuštěná budova má skrývat školu nebo taneční sál, který hledáme. Kdybych tenkrát poslechla ten nepříjemný pocit v žaludku, otočila se na patě a rychle odtamtud vypadla i s chlapcem, nic zlého by se nestalo a já tady nemusela vůbec prosit o pomoc.“ Matka Stehlíková se rychle podívala Kolčavě přímo do očí.

Kolčava ani nemrkla. „Tak pokračujte.“

„Vešli jsme dovnitř, venku už se téměř setmělo a my sotva viděli pod nohy. Domem vedlo špinavé pobožené schodiště. Co mě to proboha posedlo, že jsem se rozhodla jít po něm vzhůru?!“ zakvílela Matka Stehlíková, náhle přemožená výčitkami a hrůzou. Kolčava jí položila ruku na rameno a usmála se. Její obličej šelmičky se rozzářil, náhle zkrásněl a Matku Stehlíkovou zalila vlna vřelosti a účasti. Tohle Kolčava uměla. Proměna byla tak náhlá a nečekaná, že se Matka Stehlíková uklidnila a nabrala síly k dalšímu vyprávění.

„Jakmile jsme vešli do domu,“ pokračovala žena už klidněji, „všechny zvuky zvnějšku utichly. Každý náš krok na schodišti, každé křupnutí oprýskané omítky pod nohama, každé zavržení zrezivělého zábradlí se rozléhalo setmělým domem. Malý Stehlík se mě pevně držel za ruku a já se směsí zvědavosti a strachu stoupala do vyšších pater.“

Matka Stehlíková se odmlčela a zahleděla se do prázdna. Možná se snažila vybavit si podrobnosti toho, co se tehdy v tom domě stalo, možná se ty události snažila jen pochopit. Pokolikáté už? Vzpomínala, jak se jí postavily chloupky na ruku a na krku, jak intenzivně cítila zvláštní pach, v němž se mísila zatuchlina a ozón. Strach

ustoupil a ona byla už pouze napjatá, rozrušená a zvláště ně nedočkavá, jako malé dítě, kterému přichystali překvapení. Poprvé měla silný pocit, že ji někdo zmanipuloval, že si její mozek dělá, co chce, bez ohledu na její vůli.

„V posledním patře, ze kterého schodiště už dál nevedlo, jsme našli jenom otevřené vysoké dvoukřídle dveře. Vedly do prázdného pokoje, který měl okno proti dveřím zatlučené prkny a dvoje nahrubo zazděné protilehlé dveře. Na podlaze se válely krámy a rozbitý nábytek, všude byla špína. Vešli jsme s chlapcem dovnitř a zůstali stát uprostřed místnosti. Malý Stehlík za celou dobu nepronesl ani slovo a já jsem si naplno jeho přítomnost uvědomila až v tenhle okamžik. Ve chvíli, kdy jsem se pomalu probírala a moje vědomí se začalo projasňovat a pochybovat o tom, co to vlastně dělám a kde to sakra jsem, někdo vstoupil do dveří. Až později jsem si uvědomila, že ačkoliv byla venku tma, v domě jsme viděli jako za šera. Obrysy věcí a postav byly natolik zřetelné, že jsme se po domě pohybovali bezpečně. Možná byl v domě nějaký zdroj světla.“

Kolčava Matce Stehlíkové netrpělivě skočila do řeči: „Kdo tam za vámi přišel?“

„Zapraskalo mi v uších a pak mi uši zalehly, stejně jako když do nich nateče voda při koupání. Jediný vchod do místnosti zaplnilo několik nezřetelných postav. Do tváří jim vidět nebylo, byly to jen tmavé obrysy se špičatými kápěmi. Vypadaly doopravdy děsivě, až se mi rozbušilo srdce. Z jejich středu vyšel jeden, oddělil se od nich a přišel blíž. Místo hlavy měl lesklou kovovou masku s mohutným špičatým zobanem, a stejný kov pokrýval celou levou polovinu jeho těla. Viděla jsem různé pravidelné prohlubně, drážky a nýty, působilo to na mě jako nějaké

moderní brnění nebo součást stroje. Celá ta postava byla fascinující a děsivá, ale s Malým Stehlíkem jsme stáli klidně, spoutaní bez pout. Čím víc se ten ptačí muž blížil, tím silnější byl pocit ustrnutí, ochromení a pobytu pod vodou, hlava jako by mi měla explodovat a přitom jsem se nemohla ani pohnout.

Ptačí muž pronesl těžkým, hlubokým hlasem, který zněl tlumeně a tak nějak mazlavě, jako když zní něco hodně hluboko pod hladinou hustého oleje: ‚Chlapcova duše mi zní správným tónem. Vezmu si ji.‘

V tu chvíli spadl Malý Stehlík na zem, úplně tiše a bezhlesně, jako list ze stromu. Sesunul se k mým nohám a pak šlo všechno najednou hrozně rychle, ochromení a omámení pominulo, moje tělo si zas vzpomnělo, jak se hýbat. Ptačí muž i jeho doprovod byli pryč, v domě se úplně setmělo. Zvedla jsem Malého Stehlíka do náruče a pomalu jsem se vydala z pokoje, ze schodů a z domu ven. Každý krok jsem si musela nohou ohmatat, neviděla jsem vůbec nic. Zvuky zvenčí, které byly zase normálně slyšet, mi ale pomáhaly se zorientovat. Tělo Malého Stehlíka bylo lehoučké a poddajné, skoro jako kdyby jen spal. Cítila jsem, že dýchá, že je naživu, a v tu chvíli jsem se jenom snažila co nejrychleji odtamtud vypadnout. Jakmile jsem namáhavě sešla dolů po schodišti ponořeném do úplné tmy a vyšla na setmělou ulici, začala jsem utíkat s malým Stehlíkem v náručí.

Venku se mezitím snesla noc a nasněžila vrstvička bílého poprašku. Museli jsme být uvnitř několik hodin, i když mně se to nezdálo ani jako hodina. Sníh ležel na ulicích neporušený, nikde žádné stopy aut nebo lidí, vůbec nikoho jsme při zpáteční cestě nepotkali. Čím jsme byli blíž domovu, tím bylo sněhu méně a méně, a v naší

ulici už neležel vůbec žádný. Z okolních domů svítily do noci okna, tmou se nesly obvyklé zvuky vzdáleného provozu, útržky hovorů, smích nočních flamendrů a štěkot psů v zahradách, všechno bylo jako obvykle. Položila jsem Malého Stehlíka do jeho postele a zavolala záchranku. Přijeli během chvilky, chlapce naložili a odvezli do špitálu. Tam byl až dodneška, celé dva týdny se snažili přijít na to, co mu chybí. Kromě toho, že je bez sebe, nemá žádné zranění a ani důkladná vyšetření neprokázala žádné tělesné poškození. Když ho krmíte, tak jí, má otevřené oči, ale nemluví ani nechodí. Vzala jsem si ho domů, nemá přece smysl, aby byl v nemocnici, když mu stejně nikdo neumí pomoci. Nikomu jsem neřekla, co se stalo, pověděla jsem doktorům, že kluk najednou doma omdlel. Co by si taky počali s tak bláznivou historkou? Já zkoušela ten dům bezvysledně najít, několik dnů za sebou jsem prohledávala město, zkoumala mapy a vyptávala se. I na úřad jsem se zašla zeptat. Ten barák prostě neexistuje.“

Matka Stehlíková zvedla hlavu, pohlédla Kolčavě zpříma do očí a řekla: „Přiveďte mi Malého Stehlíka zpátky, prosím.“

Kolčava nikdy nedávala najevo své pochybnosti, i když je třeba pociťovala. Ještě se nestalo, aby některému člověku, který jí přišel prosit o pomoc, sdělila cokoli jiného než stoprocentní předpoklad úspěchu a neochvějně přesvědčení, že dokáže, co slíbila. „Dostanete ho zpět,“ pronesla tedy pevně.

„Opravdu si myslíte, že to dokážete?“ pochybnost a obava byly v hlase Matky Stehlíkové zřetelně patrné. Hlas se jí třásl a oči nervózně těkaly ke dveřím, po nábytku, na Kolčavu a zase zpět.

„Samozřejmě! A teď už běžte, běžte.“ Kolčava se zvedla ze židle, rukou ukázala na dveře, otočila se k ženě zády a odešla z místnosti.

Matka Stehlíková měla po dlouhé době srdce naplněné nadějí a radostí a jen stěží je dokázala zakrýt. Vyšla ze dveří a venku se rozběhla vrátky ven ze zahrady, zpátky domů za Malým Stehlíkem ležícím po celý ten čas netěčně v posteli pod příkrývkou.

Kolčava mohla mít v tomhle konkrétním případě se svým „samozřejmě!“ naprosto čisté svědomí. Věděla totiž, do čeho jde. Už během vyprávění Matky Stehlíkové pochopila, s kým má tu čest, kdo je oním tajemným ptačím mužem s kovovou maskou. Byl to Erlik, jeden z početných démonů Dolního světa, Erlik pokušitel, Erlik lenoch, Erlik potměšilý, Erlik drzý a zábavný. Skrytá bytost s impulzivní a nevypočitatelnou povahou. Před dávnými léty byl jejím milencem a ještě dnes se jí při té vzpomínce tělem rozlil žár. Kolčava byla na setkání s ním zvědavá a zároveň nepochybovala, že duši Malého Stehlíka získá od Erlika zpět. Tak dobře ho znala!

Protože nebylo nač čekat a protože nepotřebovala spřádat plány, vymýšlet strategii a pečlivě se připravovat, natrhala si pár snítek routy, přes jeho protesty zavřela Mičiče do ložnice, oblékla si vlněný kabátek a došla do své zahradní svatyně, prostoru trojúhelníkového tvaru stíněného třemi vzrostlými akáty. Uprostřed na koberci z trávy stály tři kameny tvořící vrcholy pomyslného trojúhelníku a v jejich středu byla malá kamenná nádržka s vodou. To místo bylo prosycené klidnou, ale mocnou silou, skýtalo Kolčavě bezpečí a dýchalo nebezpečím pro ostatní. Ideální prostor pro cesty do Horního a Dolního světa, při kterých nechtěla být nikým rušena.

Kolčava se posadila na kámen ve svatyni, rozžvýkala routu, z jejíž hořkosti se jí křivila tlamička, ale kterou potřebovala jako ochranu před jedy, jimiž by se mohl Erlik pokusit ji otrávit. Dokonce bylo pravděpodobné, že to udělá. Chvíli seděla bez pohnutí. Pak zastavila všechny myšlenky těsně před tím, než jí obsadily mysl, a tím jí zcela vyprázdnila. Vyvolala z hlubiny svého nitra své tajné jméno a nejdříve potichu a postupně se sílící naléhavostí je začala zpívat.

Byla to zkratka. Za všechny ty roky praxe nepotřebovala absolvovat složité rituály, které běžně trvaly hodiny a někdy i dny. Snad jí byla nápomocná i její napolo zvířecí přirozenost, protože mezi světy cestovala snadno a se stejnou lehkostí, s jakou procházíme místnostmi ve známém domě.

Erlika našla na mořském břehu, na písčité pláži těsně před západem slunce. Chlapec seděl na nízkém skalnatém výběžku za jeho zády a hrál na Panovu flétnu. Kolčavy si nevšímal, byl plně soustředěný na nástroj a tóny. Kolčava přišla blíž a zůstala stát proti Erlikovi. Hleděli na sebe několik minut mlčky a bez pohnutí, jenom očima pátrali ve tváři toho druhého. Kolčava ucítila v srdci žhavé bodnutí staré náklonnosti.

Kolčavino „přišla jsem si pro chlapce“ a Erlikovo „přišla sis pro chlapce“ zaznělo ve stejný okamžik a jejich dvojhlas tak splynul v jedinou větu. Erlik udělal několik rychlých kroků a prudce povalil Kolčavu do písku. Síla jeho sevření byla násobená kovem, který mu pokrýval levou polovinu těla. Kolčava se stěží dokázala nadechnout,

Hleděli na sebe několik minut mlčky a bez pohnutí.

po několik okamžiků bojovala, a protože se silou Erlikovi nemohla rovnat, začala propadat panice. Zanedlouho se ale ovládla, uvolnila svaly, poddala se stisku a po chvíli začala klidně dýchat. Leželi ve vyhrátém písku, Erlik se snažil z Kolčavy vymáčkout duši, byl nemilosrdný a hrozivý jako divoký býk vědomý si své síly. Cítila, jak z jeho těla do jejího začal proudit jed. Na to ale byla připravená, jako už tolikrát předtím jí routa zachránila život. Jed neúčinkoval, a to bylo první, co Erlika znejistělo. Povolil stisk, ale jen tak, aby se Kolčava nemohla z jeho sevření vymanit. Uvolnila jednu ruku a položila mu dlaň na oči. Erlik se vzepjal a snažil se dlaň setrást, ale protože nemohl použít ruce, jen bezmocně otáčel hlavou do stran sem a tam.

Kolčava přiblížila čenich k jeho uchu a začala mluvit. Tichým, konejšivým hlasem mu vyprávěla o mořském dně zbrázděném dávnou sopečnou činností, o podivných bytostech žijících na vzdálených neznámých planetách, o neobyčejných stromech rostoucích až do nebes a nesoucích roztodivné plody. Líčila mu do nejmenších podrobností pokrmy připravované pod hvězdnou oblohou na dlouhé řadě ohnišť žhnoucích do noci a servírované na prostých dřevěných stolech. Povídala o lásce mezi člověkem a zvířetem, o lásce mezi démonem a ženou, o lásce mezi matkou a dítětem. O lásce mezi stromem a jednou z *helas*.

Dlouhé minuty šeptala do Erlikova ucha a on se pomalu uklidňoval, svaly už neměl tak napjaté, dech byl tichý a zpomalil se. Když Kolčava ucítila v dlani slzy, věděla, že vyhrála. Sundala jeho ruce ze svých boků, vstala, a aniž se na Erlika ohlédla, vystoupila na skálu, vzala Malého Stehlíka za ruku a ze všech sil zakřičela své tajné jméno.

Nemusela mít strach, Malý Stehlík si ho nezapamatuje a Erlík v tuto chvíli vůbec nic nevnímal.

Když přišla k sobě mezi svými akáty, unaveně se zvedla a odešla se poklonit routě. Teprve potom vystoupala po schůdcích k domku, otevřela dveře a dlouze vydechla úlevou. Mičič spal v ložnici a vůbec o ničem nevěděl. Kolčava ztěžka dosedla vedle něho na přikrývku, pohladila mu černý kožíšek a pak se stulila okolo něho. V tu ránu usnula a teplo vyzařované Mičičovým tělíčkem jí rozehřívalo střed těla zchladlý vynaloženou námahou a ztracenou silou. Mičič byl jejím malým lékařem.

Na placatými kameny dlážděné pěšince vedoucí k domku, ve stínu pod převislými větvemi stromů, stála Matka Stehlíková a usmívala se. Za ruku držela Malého Stehlíka, hezkého, usměvavého chlapce s živýma očima. Kolčava jim vyšla naproti, kývla úzkou hlavou a zasmála se: „Tak tady ho máme, šikulu!“ Přistoupila k nim, předklonila se, ruce si opřela o kolena, aby měla oči v úrovni chlapcova obličeje, a důrazně mu řekla: „Musíš kultivovat svou lásku k hudbě, je to pro tebe životně důležité, zdraví tvé duše na hudbě přímo závisí.“ Chlapec nic neřekl, ale usmál se a pokýval hlavou na důkaz, že rozuměl. Kolčava se narovnal a otočila se na Matku Stehlíkovou. „Sežeňte mu dobrého učitele, ať se naučí hrát na pastýřskou píšťalu nebo Panovu flétnu.“

„Nevím, jak vám mám poděkovat, jak se odvděčit za to, co jste pro nás udělala, paní Kolčavo.“

„Nejsem paní a bude mi stačit bednička brambor, letos se neurodilo. Ideálně odrůda Elfe.“

„Samozřejmě, určitě, můžete se spolehnout, dostanete ty nejlepší brambory ze všech,“ rozesmála se šťastně Matka Stehlíková. „A někdy vás přijdeme s chlapcem navštívit, aby vám předvedl, jak mu jde hra na písťalu.“

„Pro Bohyni, jen to ne...“ odtušila lakonicky Kolčava, otočila se, zvedla ruku na rozloučenou a bez dalších slov odešla do svého domku.

Za pár dní našla za brankou dřevěnou bedýnku plnou žlutoučkých brambor vonících hlínou. Na bramborách trůnily dvě bělostné květákové hlávky. A ještě něco tam bylo, papír zmuchlaný do kuličky a zastrčený mezi bramborami. Když ho Kolčava opatrně rozbalila a uhladila dlaní, uviděla dětskou kresbu vybarvenou pastelkami. Téměř celý papír zabírala modrá plocha, patrně moře nebo jezero. Na písku na jeho břehu ležely vedle sebe dvě postavy. Jedna velká, s černým velkým zobákem, s nohama a rukama roztaženýma doširoka. Vedle těla měla položené housle, neuměle namalované i se smyčcem. Vedle ptačího muže ležela maličká postavička dítěte, s jednou rukou nataženou ke svému velkému společníkovi, ve druhé svírala pěkně a zřetelně vykreslenou Panovu flétnu. Z obrázku vyzařovalo bezpečí, pohoda, mír a klid. Kolčava se usmála, pečlivě složila papír a obrázek zastrčila do kapsy u kabátku. Uložila bedničku s bramborami do sklípku, zavolala na Mičiče a společně si vychutnali čaj na terase, zabaleni do kostkované deky.

KOLČAVA A DAR OD PRASTARÉ

Jednoho chladného podzimního odpoledne seděla Kolčava v křesle u kamen a soustředěně zdobila výšivkou lem dlouhého černého pláště. Jemný grónský vzor byl vyveden v jejích oblíbených barvách – tmavozelené a šedomodré.

Byla tak ponořena do jemné, detailní práce, která byla téměř meditací, že si nezvaného návštěvníka všimla, až když se v místnosti setmělo. Vysoká postava starého muže bránila světlu proniknout prosklenými dveřmi do domku. Stál poblíž už asi nějakou chvíli a až teď při-

stoupil a hleděl dveřmi dovnitř, vypadalo to, že se bojí či ostýchá zaklepat.

Kolčava si povzdechla a odložila vyšívání. Její náklonnost k lidem nebyla velká. Většina lidí bytostně touží po tom někam patřit, připojit se k nějaké skupině, nějakému společenství, kde se cítí bezpečně a mezi svými. V komunikaci a interakci člověk nalézá potěšení, ve vztazích s ostatními lidmi smysl života. Trpí, když je osamoceny, vyčleněny, když nikam nepatří. Kolčava ale společnost lidí nevyhledávala, a to nejen z toho důvodu, že nevypadala jako oni. Mysl se rovněž přikláněla k lidskému konceptu, s malými, ale důležitými odchylkami. Ve chvílích nebezpečí, stresu nebo rozkoše převládla zvířecí mysl. Stejně tak její sny nebyly lidské, ty opanovala divoká část její duální bytosti. Druhým důvodem, proč společnost lidí nevířala, byla skutečnost, že ji většinou nudili. Byli zcela předvídatelní, po většinu času zachmuření a nešťastní a až na pár vzácných výjimek nestáli za pozornost. Sama se ale nikdy necítila. Svět kolem ní byl zaplněn bytostmi hodnými zájmu, bytostmi oplývajícími tajemstvími, která vyzývají k objevování, bytostmi plnými radosti a života. Měla svého přítele, černého kocoura Mičiče, několik slepic, plnou zahradu divokých zvířat a ptáků a nespočet stromů, květin a hmyzu. Každý z nich dokázal zaplnit její mysl až po okraj, vyzvat ji k plnému soustředění, protože komunikace s nimi vyžadovala nedělenou pozornost, vřelý zájem a otevřenost, ti všichni činili její dny naplněné a radostné. Lidé přicházeli, pouze když potřebovali pomoc, kterou ze svých vlastních důvodů odmítla zcela výjimečně.

Kolčava vstala a otevřela dveře. Strýc Dudek stál na verandě a s napětím hleděl na štíhlou, zvláštní obyvatelku

domku. V ruce držel zelenou pletenou čepici. Nevypadal nijak vylekaně, zjevně už toho o ní a jejím podivném vzezení slyšel dost; v jeho výrazu bylo možné rozpoznat spíš zvědavost než šok. „Pojďte dovnitř a povězte mi, proč jste za mnou přišel,“ pozvala Kolčava staříka dál. Když mluvila, bělostné fousky se jí chvěly a pod vlhkým lesklým čenichem občas v tlamičce probleskl ostrý zoubek. Strýc Dudek jí fascinovaně hleděl do tváře.

Mičič se zježeným hřbetem proklouzl mezi dveřmi ven jako rozmazaná černá šmouha. Neměl lidi rád.

Strýc Dudek si pečlivě očistil rozšmajdané pracovní boty o rohožku a s dojemně archaickou úklonou udělal pár kroků do středu pokoje. „Moje žena, teda Teta Dudková, se těžce roznemohla,“ začal roztřeseným hlasem líčit důvod své návštěvy a nervózně se rozhlížel po útulné místnosti ozářené zapadajícím sluncem.

„Proč nezavoláte doktora?“ s podrážděním v hlase opáčila Kolčava a v duchu se zařekla, že musí napříště pevně zamykat branku. Lidi jsou čím dál neomalenější a nejspíš si myslí, že nemá nic lepšího na práci než hledat jejich ztracené klíče a léčit kuří oka.

„Ale dyť já ho volal,“ nešťastně zanaříkal Strýc Dudek. „Řekl mi, že už je prostě moc stará a že ji mám krmit, protože se sama nenají, a ať hlavně hodně pije. Jenže já vím, že to tak není, že tohle stářím nebude, vždyť ještě v září běhala s kamarádkama po výletech a mě pěkně sekýrovala a honila do práce, jak to uměla jen vona. Byla samá sranda a ještě se umřít určitě nechystala, namouduši.“

Kolčavu to začínalo nudit, zahleděla se do holé zahrady, na hejno slepic oždibujících poslední stébla trávy a s vervou rozhrabujících uschlé listí. Za chvíli se setmí,

a tak je bude muset zavřít do kurníku, obchází tu kuna. Při té představě se usmála. Stojím na straně slepic proti své příbuzné. Místo abych těm srandovným ptákům prokousla krky, sypu jim zrní, čistím kurník, čuchám jim k peří a láskyplně jim palcem hladím tvářičky. Nikdy bych jim neublížila. Nahlas řekla: „Pořád mi není jasné, co po mně chcete, Strýci Dudku. Co můžu udělat pro vaši nemocnou ženu? Máte aspoň představu, co jí schází?“ Strýc Dudek se nervózně ošíval, vypadal nerozhodně a zmateně. „Posaďte se,“ vybídla ho Kolčava a sama se posadila k dlouhému a čistě vydrhnutému dřevěnému stolu.

„Myslím si, že to začalo, když jí umřela první kamarádka, to bylo asi před měsícem,“ pokračoval ve vyprávění Strýc Dudek, nyní už usazený v pohodlném křesílku. Čepici si položil do klína a rozepnul si nejhořejší knoflík u kabátu. V domku bylo teplo.

„Jmenovala se Teta Slavíková, byla z tej jejich trojky. Scházely se aspoň jednou v tejdnu vždycky u některý z nich doma. Společně pekly něco sladkýho, zavařovaly, vyrážely ven na byliny po okolních loukách nebo na celodenní vejlety a přitom neustále brebentily. Byly to všechno pěkně ukecaný báby,“ ušklíbl se Strýc Dudek při té vzpomínce. „Ta třetí byla Tetka Vránová a ta umřela před dvěma tejdny.“

Kolčavu to konečně zaujalo. Svými dlouhými štíhlými prsty několikrát zabubnovala na stůl a naklonila podlouhlou hlavu. „Aha, tak je to, povídejte.“

„Slavíková umřela docela náhle, byl to prej zápal plic. Je to divný, jeden tejden ji slyšíte chichotat se ve svý kuchyni a druhej tejden už ji vezou na márách.“ Strýc Dudek si položil hrubou ruku s oteklými červenými klouby

na štětinatou bradu. „Obě zbývající přítelkyně, teda Vránová a moje Dudková, z toho byly vyvedené z míry, porád jen brečely a v jednom kuse lamentovaly, jako kdyby byla Slavíková nějaká mladice v rozpuku. ‚Copak si myslíte, ženský, že ste nesmrtelný? Smiřte se s tím a užívejte života, kterej vám zbývá,‘ říkal jsem jim, ale vůbec si mě nevšimaly, byly smutkem bez sebe a já je svýma řečma akorát otravoval.“

„Jak přesně proběhl pohřeb?“ zajímala se Kolčava a zamyšleně nakrčila čenich. V hebké kožešině na čele se jí vytvořily dva svislé záhyby. Vypadala skoro jako člověk, když mu něco vrtá hlavou.

„No jo, Teta Slavíková měla moc pěkněj funus, přivezli ji vyšňořeným vozem taženým černýma koňma, na krchově hrála fajnová kapela, žádný hudlaři, pan farář řečnil jako Jan Zlatouštej, tetky brečely, strejci popotahovali a šoupali nohama, prostě nádhera.“

„Co se stalo s vozem a koňmi a jakou cestou jste se ze hřbitova vraceli?“ ignorovala netrpělivě Kolčava líčení té nádhery.

„Cože?“ zarazil se Strýc Dudek a upřel na Kolčavu překvapený pohled, „vůz s koňmi přece zase odvezla pohřební služba a všichni jsme se vrátili stejnou cestou.“

Kolčava pokývla hlavou. „A co ten druhý pohřeb?“

Strýc Dudek se zamyslel: „To bylo minulej tejden. S mojí Dudkovou už nebyla žádná řeč. Od smrti Vránový před čtrnácti dny chodila jak očarovaná, nic doma neudělala, nevařila, neuklízela, jen seděla a koukala do zdi. ‚Teď sem na řadě já,‘ říkala v těch řídkějch případech, kdy vůbec promluvila. Až na pohřbu minulou středu se trochu rozpovídala, pomáhala se smuteční hostinou, objednávala věnce, a dokonce pronesla krátkou smuteční

řeč. Pohřeb nebyl tak vymustrovaný jako ten Tetky Slavíkové, ale pořád to byl pěkný, důstojný pohřeb. Přišla na něj spousta lidí. Vránová byla učitelka klavíru a měla hodně žáků, který ji měli rádi, víte. Jestli se zase ptáte na vůz a cestu ze hřbitova, proběhlo to navlas stejně jako na tom minulým pohřbu.“

„Ajaj,“ pronesla krátce Kolčava a pobídla Strýce Dudka, aby pokračoval.

„Dudkovou po pohřbu zase opustila činorodost, ale bylo to jiný než předtím. Teď jsem dostal strach. Když jsme se vrátili ze smuteční hostiny, lehla si do postele a od té doby nevstala. Nemluví, jenom kouká. Mám strach, že mi taky umře,“ Strýci Dudkovi přeskočil hlas a polkl, až mu poskočil ohryzek.

„To se může snadno stát, a když nic neuděláme, taky se to stane. Jedí ji mrtví,“ řekla Kolčava a vstala. Přistoupila ke skřínce na stěně pokoje, otevřela dvířka a postavila na stůl velkou dřevěnou krabici. Uvnitř byly plátěné sáčky se sušenými bylinami, které Kolčava každoročně sbírala. „Tady máte zděšenec, ten nasypete na práh domu a na všechny parapety oken. Peluň a vlčí chvost zapalte v misce s pískem a z německého opia uvařte Tetě Dudkové čaj.“ Pak sáhla znovu do útrob skříňky a v ruce se jí objevil malý rovnoramenný křížek z neloupaných jeřábových větviček svázaných červenou nití. „Tohle jí dejte pod polštář. A ještě něco – pokud máte kočku, nenechávejte ji v místnosti s nemocnou, mohli byste o ni přijít. Když bude Teta Dudková zítra ještě naživu, přijďte, já zatím připravím něco silnějšího.“

Strýc Dudek si od Kolčavy vzal všechny byliny i křížek, měl toho plné ruce. Roztržitě si všechno nacpal do kapes, něco nesrozumitelného zabreptal a odporoučel se.

Kolčava se znovu posadila ke stolu a přemýšlela. Tohle bude těžké. Duchové mrtvých přítelkyň se Dudkové jen tak nevzdají. Zatím ty nebožačky nepoznaly, že je třeba opustit tento svět, a dosud na něm umanutě lpí. A chtějí, aby bylo všechno jako doposud. Výlety, kafičko, ženské řeči. Mrtví jsou krátce po smrti velice hladoví a je třeba se mít před nimi na pozoru. Než poznají, že v tomhle světě jejich cesta skončila, dokážou napáchat hodně škody. Bude zapotřebí poprosit o medicínu Prastarou. Kolčavě se do toho nechtělo, protože navštívit Prastarou v jejím světě, vyrušit ji a žádat o pomoc je náročné, troufalé a nebezpečné. Na druhou stranu její srdce po Prastaré toužilo a každé setkání s ní bylo tak nádherné, silné a naplňující, že dlouho neváhala a začala se připravovat na cestu.

Nejdříve bylo třeba vybrat Prastaré dar. Kolčava věděla, že Prastará má obzvláštní zálibu v žábách, ještěrkách a hadech. Tvoří velkou část její suity. V tuhle roční dobu však plazi i obojživelníci spí zavrtaní pod zemí nebo v blátě, vyrušit je by bylo kruté. Kolčava vzpomínala na své minulé návštěvy u Prastaré a snažila se vybat si všechno, co tam viděla. Přecházela po místnosti, otevírala a zase zavírala skříně a zásuvky, drbala se za uchem, stříhala fousky a roztržitě čenichala. Nemůže přijít s prázdnou a chtít pomoc, to by se na ni mohla Prastará nenapravitelně rozhněvat. Žádný nápad se neobjevoval a čas letěl. Nakonec si Kolčava sedla do křesla, zavřela oči a jen sledovala myšlenky, které k sobě nechala mimovolně přicházet. Pak z nich vybrala jednu, která se opakovala nejčastěji. To byla její ověřená technika – když nedokázala vymyslet řešení nějakého problému, nechala intuici, aby rozhodla za ní. „No ovšem, likér z bezinek bude přesně ten druh dárku, který udělá Prastaré radost!“